

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

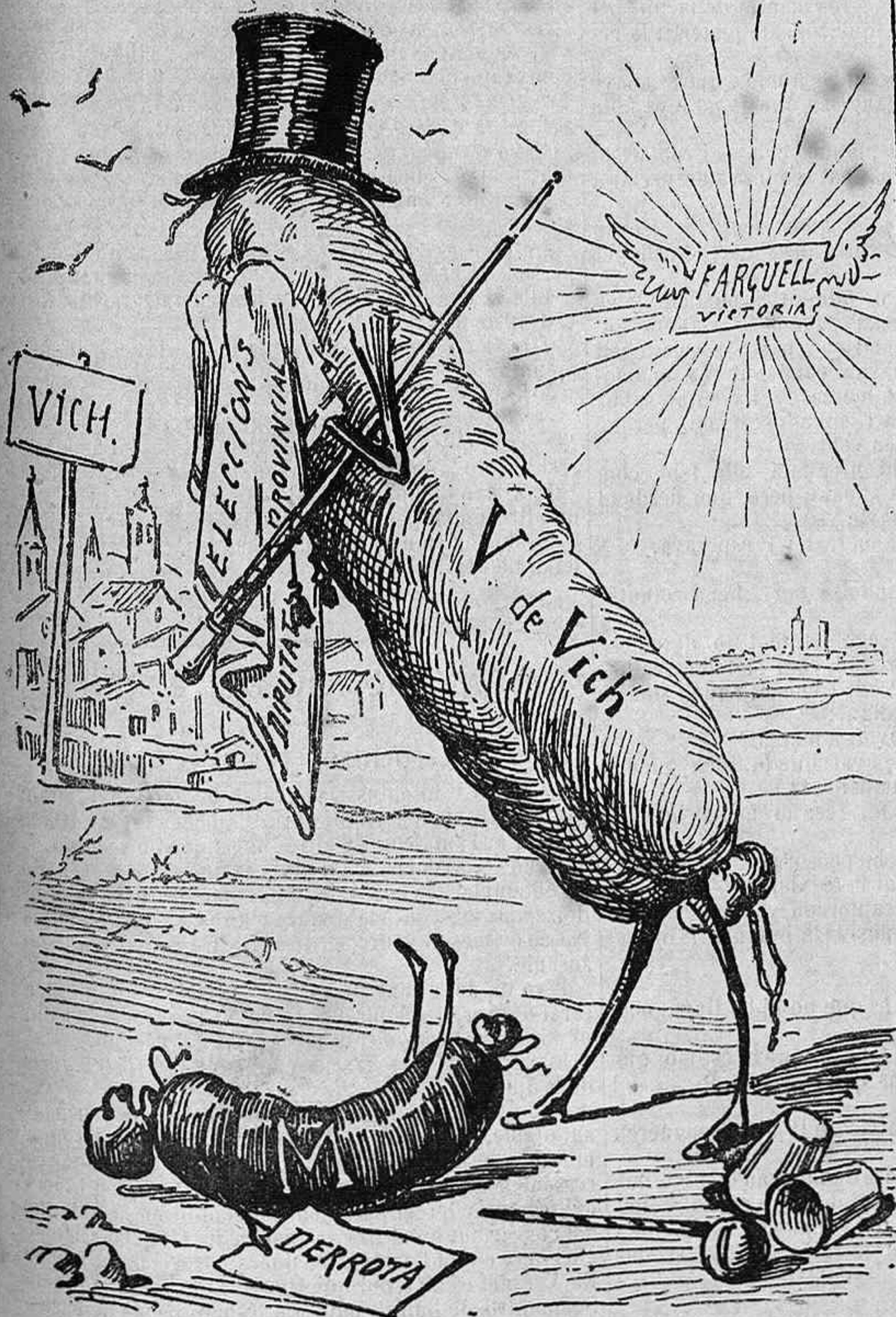
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

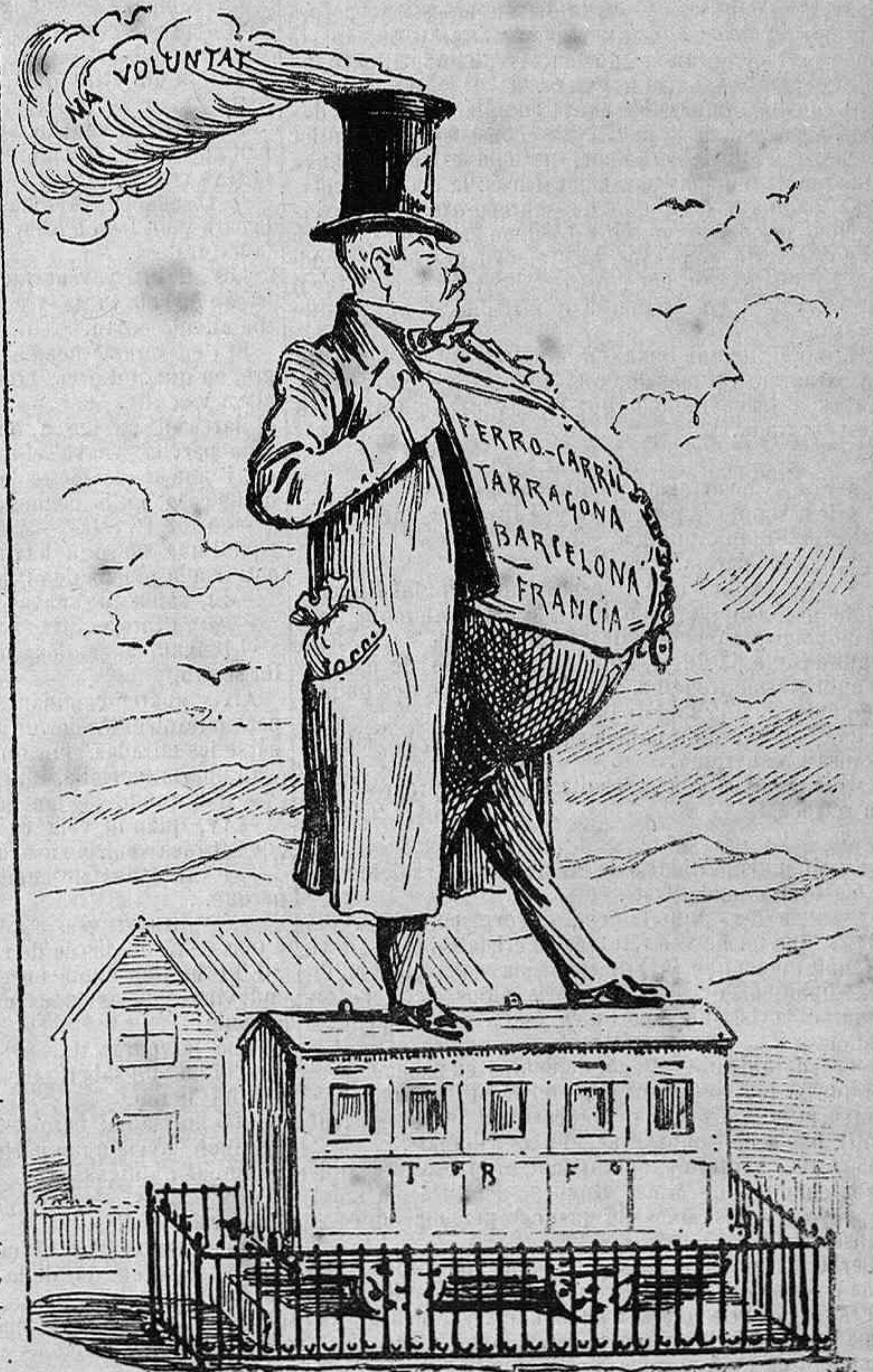
PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 9 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18.

A VICH Y AL PLÁ.

La Llangonissa plorant la derrota del Butifarró.

Monument dedicat á un director de Ferro-carrils que per las firas y festas del any que ve podrá emplassarse en lo solar de la antigua estació de Martorell.

¿CRIMINAL Ó HEROÍNA?

Se acaba de veure á Fransa una causa important que ha tingut molta resonancia en tota Europa.

¿Qui no coneix lo fet?

Una dona casada que estima 'l seu honor y 's troba difamada per un miserable, que professa l' ignoble ofici de calumniar al un y al altre, per diners, a tant la calúnia.

Una causa criminal contra 'l calumniador, la resolució de la qual va aplasantse de dia en dia gracias als mil y un recursos que la llei posa en mans dels advocats maulas.

Una serie de anònims vergonyosos que acaban per exasperar á la víctima innocent de tantas infamias.

Tals son los antecedents del fet.

Un dia la senyora ofesa se troba en lo mateix palau de Justicia, cara á cara ab lo calumniador, se treu un revólver de dessota l' abrich y avants de que tingan temps de contenir-la, dispara tots sis tiros contra 'l seu odiat adversari, que cau revolcantse en sa propia sanch, al péu de la estatua de la Justicia.

La dona que obra aixís ¿es una criminal ó es una heroína?

Tal es la qüestió qu' estava confiada á la resolució dels tribunals francesos.

* *

Are bè, someteu aquest fet á un tribunal espanyol, de aquells que tancan los ulls á la rahò humana per aplicar la pena, segons marca la tarifa del Códich, y resultarà que aquella dona ha perpetrat un crim, ha comés un assassinat.

De res li valdrán las simpatias del públich, ni 'ls rams de flors ab que sos admiradors ván omplirli la celda de la presó 'l primer dia d' entrarhi; de res li valdrá la campanya feta en favor seu per la premsa de tots los partits.

Si ella en l' acte de la vista, confessa, com ha confessat, lo fet de que se 'l acusa, sense buscarhi atenuants; si ella diu, com ha dit, que tornaria á matar al lladre de la seva honra, cent vegadas que resucités y tractés de robarli aquest tresor, lo primer y més estimable que t' la dona, no hi haurá remey per ella.

Tota la eloqüencia de la defensa serà inútil: la declararán confessa y convicta de un assassinat perpetrat ab premeditació, tal vegada ab alevosia; tot lo més se li admetrán circunstancias atenuants; pero no s' escaparà de anar á la galera.

La justicia impassible haurá cumplert ab lo seu deber. La missió de la justicia no consisteix pas en fer estudis psicológichs. Lo cor, per ella es una entranya que ompla funcions purament físicas: la massa encefálica, es una pasta que ha de sobreposarse á las excitacions del sistema nerviós. L' home ha de ser línfatic y no perturbede per res. Si l' ofenen, que calli y acudi als tribunals, á probar l' ofensa. Ja veurá com al que li ha inferida lo condemnan á quinze dias ó un mes de presó.

L' honor de una dona, en la patria de Calderón de la Barca, no val més que uns quants dias d' arrest... Tal es la degeneració en que ha caygut aquesta nació desventurada.

* *

A Fransa ho arreglan de diferent manera.

Allí la opinió 's pronuncia y 'l Jurat s' inclina davant de l' opinió pública, sobre tot quan hi ha unanimitat en los parers.

Aixís s' explica que l' esposa del diputat Hugues, maladora confessa y conviata (y encare ab molta honra!) del miserable agent de informes falsos, Morin, haja sigut absolta pèl Jurat, entre 'ls picaments de mans y l' entusiasme frenétich de la concurrencia que omplia de gom á gom la sala de justicia.

La dona que aquí hauria sigut criminal, ha sigut á Fransa una heroína.

¿Qué significa aquest resultat? ¿Es un progrés? ¿Es un retrocés?

* *

Escoltéu als partidaris de las antigüas tradicions, y 's mostran escandalitzats.

L' altre dia, aquell célebre corresponsal O. del *Brusi*, que tot ho véu á través de cristalls negres, deya ab molt aplom que la Fransa s' está convertint en un país digne sols de ser habitat pèls indios *Pells rojas*. ¡Hont s' es vist que cada hu 's fassa, impunement, la justicia per la seva propia mal!

Verdaderament, si l' acte dejenerés en sistema y s' aplicá á tots los cassos que poden presentarse, entranyaria un retrocés en las costums públicas, fent inútil, fins á cert punt, l' acció dels tribunals.

Però ¿Per ventura l' opinió tant propensa á justificar la conducta de Mme. Hugues, aculliria ab igual empenyo tots los actes de justicia personal que 's realisessen?

Certament que no. Lo criteri de la multitut acostuma á ser sempre molt segur, en una nació culta com es Fransa, y aixís com avuy aplaudeix y glorifica á la dama que en vindicació de la seva honra atacada de la manera més vil, no repara en empunyar lo revólver y ferse una justicia, que todas las lleys foran incapas-

sas de ferli, anatematisaria y despreciaria á qualsevol, que sense motius prou poderosos, s' apartés de l' órbita de la justicia; encarnada en tots los cassos, més qu' en la llei escrita, en la conciencia pública.

Hi ha ademés un argument poderós, en favor de l' absolució dictada pèl Jurat que ha entés en la causa de Mme. Hugues.

Suposém, per un instant, que atenentse extrictament á la lletra del Códich, tanca 'ls oídos al clamoreig de la opinió interessada vivament en favor de l' acusada, y condemna á aquesta á la pena que pertoca, segons tarifa, als assassins, ¿quin concepte formarà la conciencia pública contrariada, de aquesta llei y 'l tribunal que aixís procedeixi? ¿No incurriria l' una y l' altra en un immens é irremediable desprestigi? Si la justicia ha de ser exemplar, sisos actes y decisions han de ser com un mirall que reflexi l' esperit recte del poble que ha de aprendre en ells ¿quina ensenyansa trobará aquest si 'l mirall en lloch de la imatge que vivament ansia, li dona l' espectacle repugnant de la impassibilitat brutal y bárbara, que véu los actes, sense atendre als móvils que 'ls provocan?

¡Oh, vosaltres los que creyéu que 'l camí que se gueix Fransa en materia de judici criminal, conduheix á la barbarie, esperéu los resultats, avants de formular judicis tant absoluts! ¡Cóm ha de ser bárbara la nació que sab interessarse ab tanta eficacia y empenyo per l' honor de una dona vilment difamada!

¡Ah! ¡Molt poch estimaréu lo de vostras esposas y 'l de vostras fillas, al significar—en mateja d' honra—que preferiu lo fallo aixut de tres jutjes, á la commovedora funció de desagraris feta per la conciencia pública, la única qu' enfonza y realsa las reputacions!

P. DEL O.

DUGAS AUBADAS.

I.

Llustrejava un bonich dia de Maig.

La campana de una iglesia tocava á missa matinal, tant depressa com si no hi sigués á temps.

Lo cel deixava aquell negrós manto de la nit, per pendre'n un altre que t' quelcom de platejat: la celistia.

Las estrellas anavan apagantse á mida que s' anava fent clar, com si compreguessen que ja no feya falta la seva resplandor.

La rosada banyava las plantas com per rentarlhi la cara y un fresch orelj matinal semblava despertar á la naturalesa.

Los aucells, veient que ja s' anava fent clar, treyan lo cap de sota l' ala y comensavan á campársela per 'lla ahont podian.

Era en aquell moment en que tot es poétich y alegre, en que tot pren aquella *fisonomia* riallera qu' atreu y cautiva. Per un camí que passa serpentejant al llarch d' un bosch, anavan caminant una enamorada parella. Anava ella á mercat y haventho sabut ell, l' aná á escometre part enllá del camí, perque desde casa no 'ls poguessen veure.

—¿Aquí t' estás?—l' hi pregunta ella fent com aquell que no se 'n havia adonat; pero que desde al entrar á la pineda que l' havia vist.

—Si, sabia qu' anavas á mercat y t' esperava.

—¿Qui t' ho ha dit?

—Deixau corre, dona, quan se porta bona voluntat tot se sab.

Aixís anàren caminant, seguidet, fent lo desentés; pero mirantse los dos de regull, com si temessen toparse las miradas, fins qu' ell, trencant aquell silenci y ab una mitja rialla, l' hi diguè:

—¿Per qué hi vás tant sovint á mercat?

—Ay, quan hi vaig es senyal que hi tinch que fer ¿qué t' raca venirme á acompanyar?

—Si t' enfadas no hem fet res; no més t' ho dich perque...

—Vès, beneyt, vès, ja m' ho penso: perque ets gelós y tens celos del heréu de cal Pere-xich ¿no fá?

Ell l' hi llessá una encesa mirada volguent dir: ho endavinas y ficantse las mans á la butxaca l' hi responguè:

—Bè, ja veurás, tu...

—No ho vull saber; ja sabs que no hi he tingut may res ab l' heréu.

—Ja ho sabia; pero es tant lo que t' estimo, que fins tinch enveja quan parlas ab algú. ¿No t' passa á tú també?... ¿digas?...

—Devegadas...—y las gallas se l' hi encengueren com dugas rosellas.

¡Quin quadro més hermós! Caminavan poch á poquet, agafats tots dos de la mà, dibentse paraulas dolas á cau d' orella ab aquell llenguatge que de una sola paraula ja 's fá entendre, respirant los perfums dels romanins y farigolas, qu' omplan lo cor de ditxa fins á vessar...

Llavors se perdéren en una revolta del camí; passá

un rato silenciós y l' eco repeti l' esclafit de un petó. En aquell moment lo sol il·luminá la terra ab sos primers raigs, l' orelj feya moure las fullas dels arbres y 'ls aucells entonavan bonichs y difícils reflets.

II.

Lo relloj de la Catedral toca pausadament cinch horas.

Los fanals ja están apagats. Ni falta que fán per aixó, puig que 'l sol, com si sortís de banyarse, treu la clepsa de dins del mar. Los serenos tots motxos se 'n ván cap á casa á cumplir ab lo cos, danlli las horas de descans que l' hi pertanyen. Passa mi ja hora y 'ls municipals surten de eala. Ciutat ab un aire molt marcial y uns fums que sembla que tothom siga poch per ells.

Los que escombran los carrers se 'n ván á la tateya ab las *armas al hombro* y 'ls que regan la Rambla comensan á xeringar á tothom.

Los assistents, criats y criadas se dirigeixen cap á la plassa ab lo cistell penjat al bras. Tot es bullici y moviment.

La Rambla de las Flors está plena de grupos de parodies de Marte y de Venus aygualidas, forners, manobras y gent qu' está en vaga, tots cridant, xisclant y movent tal xivarri, que sembla qu' alló ho donguin.

Aixís, donchs, davant de l' entrada de la Boqueria sota 'ls reverdejants plátanos que s' extenen per tot lo llarch de la Rambla, entrellassant sas ramas com donantse las mans, y entre la munió de gent de tota classe que per allí 's passeja, feya ja mo'ta estona qu' enrahonavan y reyan una minyona joveneta y un all y bèn format soldat.

Ella, segons se veyá, era criada d' una casa de senyors. Portava un vestit fosquet, en lo que resaltava un devantal blanc y enquadrava sa cara un mocadoret blanquinós.

—¿En qué quedém? deya ella mirantse al soldat embadalida; tant, que ni s' adonava que 'l *Xanxas* l' hi anava obrint ab molt cuidado la tapa del cistell que la minyona li havia posat al davant, no sè si ab intenció, y li prenia las taronjas qu' era un gust—si dius que portas intencions de casarte ab mi ¿perqué no vás á casa á demanarme?

—*Ya iré, chica*—responia ell tot ficantse las taronjas á la butxaca—*pero para ir á tu pueblo, tengo que pedir licencia; la pedí y nunca llega. No te desconformes, pichona por tan poca cosa: en cuanto tome la licencia, nos casamos y asunto concluido.*

—Si, sempre dius lo mateix y may acabas. ¡Com se coneix que no m' estimas!

—¿Que no te quiero? ¿Quien lo ha dicho? Mira, sol, yo te quiero más que á naide ¿estamos? y si supieru quien ha dicho lo contrario, lo pasaba...—y dihent aixó 's fica un' altre taronja á la butxaca.

—Bè, no t' enfadis per aixó, ja ho sè que 'm porlas afecte.

—Claro que sí. ¡Si tú supieras!—Y l' hi dona un pessich al brás.

Ella fá una gran rialla y 's despedeixen ab una forta estreta de mà.

Tira la noya cap al plá de la Boqueria y ell Rambla amunt.

—¿Qué n' es de *xanxas* lo meu *Xanxas*!—pensa ella.

—¿Qué pesada está la chica; siempre me habla de lo mismo!—diu ell ab las gallas totas infladas de resultas de la mitja taronja que s' havia ficat á la boca.

Y, al cap de una estona de caminar, s' atura ella ab un altre minyó per dirli lo mateix, y ell també 's para á enrahonar ab un altra minyona, per cantarli la mateixa lletania.

BONIFACI MALCARAT.

GRAN TEATRO DEL LICEO.

POLIUTO.—PURITANS.

Lo gueto s' hi entusiasma ab lo *Poliuto* y girant los ulls en blanc y mitj obrint la boca deya:—¡Oh la Urban, la Pantaleoni! y altres noms que no recordo.

Jo no l' havia vist may; aixís es que al alsarse 'l teló y contemplar las covas de la cascada del Parque y 'ls dotze apóstols, ja me'n anava creient que feyan la Passió y mes al veure sortir á Nostre Senyó y á Sant Joseph.

Però un del costat me vá dir:—Minyó, anéu nn xich errat d' osecas; ni aquest es Jesús, ni l' altre S. Joseph, ni hi ha tals apóstols, ni tals grutas del Parque.

Lavors vaig sossegarme y m' explicá l' *intrínquis* de l' ópera.

Lo Jesús ó siga 'l tenor Sr. Vergnet t' una véu molt agradable, sobre tot en las notas agudas á tota véu; á mitja corda mes aviat las baixas que las agudas que 's ressenten de la *pranuncia*. Cantá ab molt gust l' ária del primer y tercer acte, fentse aplaudir en la entrada del concertant quan tira la tauleta de nit y la xinxeta á terra, y en tot l' últim acte que 's porta com un home. En Vergnet es un tenor que Deu n' hi doret. Si aquí no fessim farts de lloç, l' hauriam trobat que ni de encàrrch. ¡Qui sab ab que 'ns haurém de veure!

Molt bè la Sra. Borghi per més que la tessitura li vingüés un xich alta.

En Labán que feya de Capitá-manaya es un cantant que diu ab molta expressió, qu' es lo que demaném dels artistes. Tots ho fessen com ell.

Respecte als Puritans casi hauria de girar full.

Está de Deu que las celebritats y 'ls aconteximents artístichs (que 'n diuen), s' han d' estrellá aquí. Es á dir lo del dilluns ja 'n venia d' estrellat.

Los llepafils ab la Sembrich, se mereixen una Albani; 'ls que no tenian en compte l' emoció d' una artista (que 's pot dir que comensa sa carrera), al primer dia de cantar devant de nostre públich, tenen l' Albani que ja l' acaba y ha sigut molt bona, pero que avuy no pot fer lo que vol de la seva véu.

Aixis es que 'l públich vá demostrar son desagrado, excepte uns quants del tercer pis que deuen viure prop del carril de Sarriá, y per xò no trobaren res que dirhi.

En la polaca del acte primer hi havia moments que ni ho semblava; allò no era polaca, era botina y gracias. En altres punts estigué molt bè, com en lo segon acte; pero 'l coll li feya una mala partida y á cada punt se 'n anava á rodar. A qué detallar punt per punt si deuriam dir sempre lo mateix.

Lo Sr. Andréu ó Sr. Ricardo, ó Valentin el guarda costas ó sigui en Padilla se presentá com si estes á cal sogre; aquet cantant demostrá que 'n sabia y fou molt aplaudit en l' ária del primer acte, ahont nos ensenyá un verdader mostruari de veus; pero en lo trascurs de l' ópera vejerem que las existencias sols eran de baix profundo. En fi... m' han dit que havia sigut hò.

En Gayarre, si no 's pensés que 'ls recitats son cosas secundarias, no tendriam que dirli que 'ls del primer acte 'ls vá dir com qualsevol partiquino. Per mort de Deu, senyor Gayarre, no s' esforsi tant, jo pateixo pensant ab la véu que gasta: en tota l' ópera 'n vá fer més gasto que tots los coros plegats. De tots modos vá ser 'l que ho feu millò de tots, sobre tot en l' ária de sortida que estigué encantador.

En Vidal bè: 's vá fer aplaudir en lo duo ab la triple. Es de aquells cantants que sempre fa un ab los bons.

En Malats molt maco: fassis retratá ab aquell traje. Los coros regulars. L' orquesta, dirigida per en Sanchez, bastant bè; pero millor en lo Poliuto que en los Puritans. Y vosté, senyor Bernis, vosté que deixa resendir las contractas á las triples bonas, no podria despedir á aquell bestia que corra per las taulas: l' altre dia vaig contarhi tres gats. Miri que allò no es un teatro, es una casa de fieras.

Y are lo que vaig á dirlos, no es mèu, ha sigut recullit en los corredors.

Després del acte primer:

—Bueno, ¿y aquets Puritans, que 't semblan?

—Una vegada era un conde que tenia una filla que desafinava molt...

—Prou.

Després del acte segon:

—¿Qué me 'n dius del duo *suoni la trompa intrépida*?

—Avuy, després dels Reys, s' ha de admètre tal com vé.

—Y això? Perqué?

—Home, 'ls artistas á certa edat *acaban los turrans*.

Després del acte tercer:

—Home, vosté que t' tant gust y tant bon criteri artístich, ¿fará 'l favor de dirme quin concepte li mereix l' Albani?

—¿Vol que li diga ab franquesa? Es una dobleta vella que t' un full: val cinch duros, pero fá mal trinch.

MERO.

LA BUGADERA.

Mentres tinga aquests dos brassos tant gruixuts y tant capassos per recargolá un llenzol, parlo franca, res m' amola, jo 'm basto y 'm pinto sola pel mèu rango, fent bon sòl.

Tinch vint anys, so encar soltera y 'l mèu ram de bugadera dona molt que trastejá; mes que hi fá; tot se soporta vaig y vinch y torno d' Horta ab quatre salts sens pará.

Calso sempre espardenyeta. Quants ni há que fan denteta al veure un peu tan novell, pró si es tou qui 'm ve á la vora me l' esquivo prompte á fora jó 'n vull un nét de clatell.

Lo qui 'm vulga, si m' agrada vull que guanyi setmanada aixirit y bon minyò, molta feyna y poca fressa èll se l' amo y jo mestressa véusela aquí ma opinió.

Mes, escoltin, no 'm retallin, si algo 'ls dich vull que s' ho callin perque 'n tinch moltas per dí, y com puch alsar la cara no 'u estranyin, soch més clara que no l' aygua d' esbandí.

Jo tinch moltas salariadas y 'ls hi passo unas bugadas qu' allò sí qu' es un consol; prou si á n' amí no 'm tenfan ells mateixos se tindrian de treure 'ls drapets al sol.

Molts me diuen:—Bugadera, au, teniu, fèu de manera que al baixá no caigui res;—bona nina, quina roba que m' entregan, es la proba del que fan durant un mes.

Sè ab la roba que m' entregan de salut com s' ensopegan, si es un net ó un marranxó. Tot ho sè, mes res m' enfada, tot ho poso á la bugada, tot ho rento ab lo sabò.

Sè bè ab quin estat se troba un solter que 'm don la roba, sè que vá molt mal cuydat; sè que á aquell li convindria una muller tot lo dia per no aná tan esquinat.

Sè un matrimoni d' aquestos que figura en tots los puestos de teatros y cafés: van ab vestits de primera; pró per dins cap pessa entera no tenen que valgui res.

Jo sè las noyas fadrinas si son deixadas ó finas (las que 'm donan á rentá); lo jove que s' enmarida sè si tindrà bona vida ó bè si no la hi tindrà.

Jo sè moltas solteretas que de jornal dos pesetas sols guanyan, pel cap mes alt, y gastan, fills, una roba que, vaja, allò sols ne proba que no surt tot del jornal.

Sè, en fi, qui es rich y qui es pobre, qui paga, de qui no 's cobra: tot ho sè ab lo mèu trasteig que sino sempre, ab frecuencia lo que 'ls tapa la conciencia passa per mí y pel safreix.

Per xò que ningú s' estranyi del que dich, no es que 'ls enganyi si tot fos aquí això ray; mes dirne tantas podria, que may més acabaria, y fora no aixugar may.

JOAQUIM COMABELLA.

ESQUELLOTS.

Continua á cada punt més vigorosa la campanya de la caritat.

Tothom competeix á qui podrà enviar major copia de recursos á las victimas infortunadas dels últims terremotos.

Totas las classes socials, los richs ab sumas quantiosas y 'ls pobres ab un óbol modest, s' han apressurat á respondre á la véu de la caritat.

Catalunya en general y Barcelona en particular se portan admirablement.

¿Qué dirán are, davant de aquest espectacle, aquells que tenen la mania de parlar sempre del *egoísmo catalán*?

A Barcelona, en lo seu temps, vá haverhi també terremotos.

Aixis se dedubeix de uns datos que obranen l' arxiu de la parroquia iglesia de Santa Maria del Mar, y que 'l *Brusi* ha desenterrat, per servirlos als seus lectors.

Los terremotos de Barcelona van ocorre l' any 1427 y 1428.

Los datos de Santa Maria diuen que va ferse una gran professó... En cambi no parla de que 's fés la més petita caritat á las victimas de la catástrofe.

¿Será que en aquell temps de tanta religiositat la compassió no gosava á penetrar en las butxacas, com are en aquest temps d' escepticismo?

Tema del sermó que 'l Pare Llanas vá pronunciar diumenje á la Concepció, parroquia del Ensanxe: 'ls terremotos.

¿Saben la causa dels terremotos?

Lo Pare Llanas l' ha descuberta.

«Los terremotos, diu, son catástrofes ab las quals Deu dona á coneixe al género humá son poder suprem per recordarli sos debers morals y religiosos.»

¿Qué 'ls ne sembla d' un avis de aquesta naturalesa? ¿Y quan s' ensorra algún convent de monjas, y quan se desploma una iglesia?

Pero callém, que 'l Pare Llanas encare no ho ha dit tot.

«Deu, anyadí, 's val de aquests fenómenos perque l' home usi de misericordia ab los infortunats, exercint ab los seus germans la virtud de la caritat.»

Otra que bien baila.

O sino trasladém aquest argument á la vida real.

Suposinse vostés que hi ha un pare qu' está disgustat de algun dels seus fills, no de tots, y que un dia á fi de recordarli 'ls seus debers filials, coloca un barril de dinamita al subterrani de casa seva, y á la nit, quan tothom dorm, hi cala foc per medi de una metxa, y s' enretira á una distancia convenient per contemplar l' estrago y veure com la casa y la seva familia, lo fill dolent y 'ls fills bons volan en l' ayre fets á trossos.

Diga Pare Llanas ¿si 's vingués á confessar ab vosté un mónstruo de aquesta naturalesa, l' absoldria?

Y si 'l autor de aquesta barbaritat, ab las llágrimas als ulls, anyadis:—Senyors, en lo que hi fet, no hi procedit ab mala intenció... de cap manera... jo ho sento més que ningú... Jo m' hi proposat unicament escitar la compassió de la parentela y dels vehins... Caritat per un pobre pare, qu' en un tancar y obrir d' ulls s' ha quedat sense herch y sense familia?

¿No dirian que aquest home havia perdut la xaveta?

Desenganyis, pare Llanas, encare que jo no soch teólech, me sembla que tinch sentit comú.

Y en defensa de Deu, haig de ferli present qu' Ell no es com los gubernos que s' usan á Espanya, que fan las lleys, pel gust de fallarhi.

Ell ha fet los manaments, y en aquests manaments s' hi llegeix: «Lo quint no matarás.»

¿Com vol vosté qu' Ell qu' es la suprema justicia, pugua fallar á las lleys per Ell mateix dictadas?

Segons diuen de Granada, desde que van comensar los terremotos lo sol surt mitja hora més tart de lo que deuria, segons lo que marca 'l calendari.

Los granadins están consternats.

Y á mon entendre, ho están sense motiu.

Jo sense ser sol, me llevo un' hora més tart que al istiu.

Ab lo fret que are fá ¡vaya unas ganas de anárse 'n á pendre la fresca per aquellas alturas!

Los granadins no 's fan cárrech de res. Potser si que voldrian que al sol l' hi sortissen panallons...

Lo pare Jacinto Loyson era un capel'á que vá penjar los hàbits á la figuera per ser més pare que may.

Es á dir, per casarse.

Y vá ferho ab una senyora tant especial, que comparteix ab ell lo ministeri eclesiástich.

¿No saben are, últimament, quina n' ha descubert aquesta bona senyora?

Nada menos, sino que 'l tabaco es avuy dia una causa de immoralitat y de irreligió (*sicut sonat*.)

Vostés se trencarán lo cap buscant inútilment la relació del tabaco ab la moral y la religió.

Donchs miriu, jo l' hi trobada, com se troban sempre las grans ideas, per pura casualitat, tal com Newton vá trobar lo problema de la gravitació del centro de la terra, veyent caure una poma de la pomera.

Es lo cás, que hi entrat al estanch, hi comprat un puro, l' hi pagat per hó, l' hi encés y m' ha sortit, no dolent, infernal.

Com que 'l puro no cremava, m' hi cremat jo... hi dit no se quina paraula lletja (ja tenim la immoralitat). Després l' hi llensat ab rabia y ha anat á petar sobre las gallas molsudas de un capellá qu' en aquell precis moment passava per la Rambla (aquí tenen la falta de religió.)

Tè rahò, donchs, la senyora del Pare Loyson.

¿Ja veuen quins estragos pot produhir en l' animeta, 'l vici de fumar... tabaco d' estanch, es á dir: tabaco dolent.

Lo govern ha resolt que tots los espanyols poguém fernes venir lo número y cantitat de puros que volguém de Cuba, Puerto-Rico y Filipinas, aixó si, pagant los drets corresponents, que no son fluixos.

Ademès, la persona que envihi á buscar puros se 'ls haurá de fumar tots ell mateix, estant terminantment prohibit revendre'ls ó regalarlos á ningú.
Tot puro revengut ó regalat, será declarat de comis.

Ab aquesta lley, fassi n lo favor de nombrarme carabiner.

Y ja 'm tenen que surto á la Rambla y al primer se-nyor que trobo ab un Julian Alvarez á la boca, 'l detinch, dihentli per no esparverarlo:

—¿Vol fer l' obsequi de donarme foch?

Com que 'l foch no 's nega á ningú, ell m' entrega 'l cigarro, y llavors jo l' hi dich:

—Are 'm farà l' obsequi d' ensenyarme la precinta...
¿No la tèn?... Donchs l' hi decomiso 'l puro. Passiho bè.

Y llenso 'l cigarrillo y ab lo Julian Alvarez á la boca tiro Rambla avall.

La senmana passada vaig donarlos compte del estreno del monólech *Ecce Homo*, original del meu estimat company C. Gumá.

Donchs, are 'ls diré que ha sigut imprés y que 's ven á dos ralets, en la llibreria de n Lopez.

A un fulano que tot s' ho créu, l' hi van donar á entendre lo següent:

—¿Veritat que tots los anys lo cap d' anys 's adelanta un dia?

—Es cert, vá dir lo manco, si un any comensa ab di-lluns, l' any següent comensa ab dimars.

—Donchs tú veurás com l' any que vè no comen-sará fins lo dia dos de janer.

Y 'l fulano obrint un pam de boca, exclama:

—¿Volèu dir?

TRENÇA-CAPS.

XARADAS.

I.

Van treure una dos-primera que jugant la vá fè un gos del vel de la dos-postrera. La Total y la Tres-dos un cop de primera-quarta al gos li varen donar, porque á més una tres-primera quart-dos també 's vá menjar.

C. PILLO.

II.

Dos Total antes de ahir vaig veure que s' embarcava per l' hu-girat-dos de Cuba en lo vapor *Catarata*.

LL. MILLA.

ANAGRAMA.

Un músich de La Bisbal ha vingut á Barcelona

y ha dit á la seva dona:
—Corra, total la total.

EUDALT SALA.

FIGURA DE PARAULAS.

.....
.....
.....
.....
.....

Sustituhir los pichs ab lletres que llegidas horison-tal y verticalment digan: la primera ratlla, població catalana: 2.ª, personatge biblich: 3.ª, nom de dona: 4.ª, joguina de nena: 5.ª, població catalana y 6.ª, ne tenen las gallinas y apenas las fan servir.

AREDNABAL.

TRENÇA-CLOSCAS.

D. RAFEL DE LLORET.

Formar ab aquestas lletres lo nom de un drama catalá.

GIROFLÉ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 — Nom d' home.
1 2 4 2 3 — Producte de mar.
4 5 3 5 — Objecte que fá llum.
2 3 4 — Element arquitectónich.
2 6 — Nom de una carta.
5 — Vocal.

MARIONETA.

CONVERSA.

- Sabs que la Tuyetas m' entussiasma?
—Oh, qu' hermosa es. ¡Y quina cara!
—Felissa es al mateix temps. Sabs que 's casa?
—Ab qui.
—Com vols que t' ho diga si tu y jo ja ho havém dit.

SANCH Y FECHA.

GEROGLIFICH.

PER
O O O O O
i i i
OSA

NAS DE PUNTA INGLESA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.^a.—*Trem-pa-plo-mas*.
2. ID. 2.^a.—*A-vi-a*.
3. SINONIMIA.—*Pesa*.

4. ANAGRAMA.—*Marit, Marti, Mirat, Timar, Mitra, Ritma*.
5. TRENÇA-CLOSCAS.—*Orense*.
6. CONVERSA.—*Calaf*.
7. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Agullers*.
8. GEROGLIFICH.—*Un vent sech aixuga*.

Conté treballs literaris d' importancia ab més material que un gros volum, multitud de caricaturas de Pellicer, Apeles Mestres, quatre páginas de hermosos cromos de Moliné, y ab tot no val més que 2 RALS Se ven per totas las llibrerías, kioscos y corresponsals de LA CAMPANA.

ECCE-HOMO

MONÓLECH CÓMICH-SERIO, EN UN ACTE Y EN VERS

PER

C. GUMA

Preu: DOS rals.

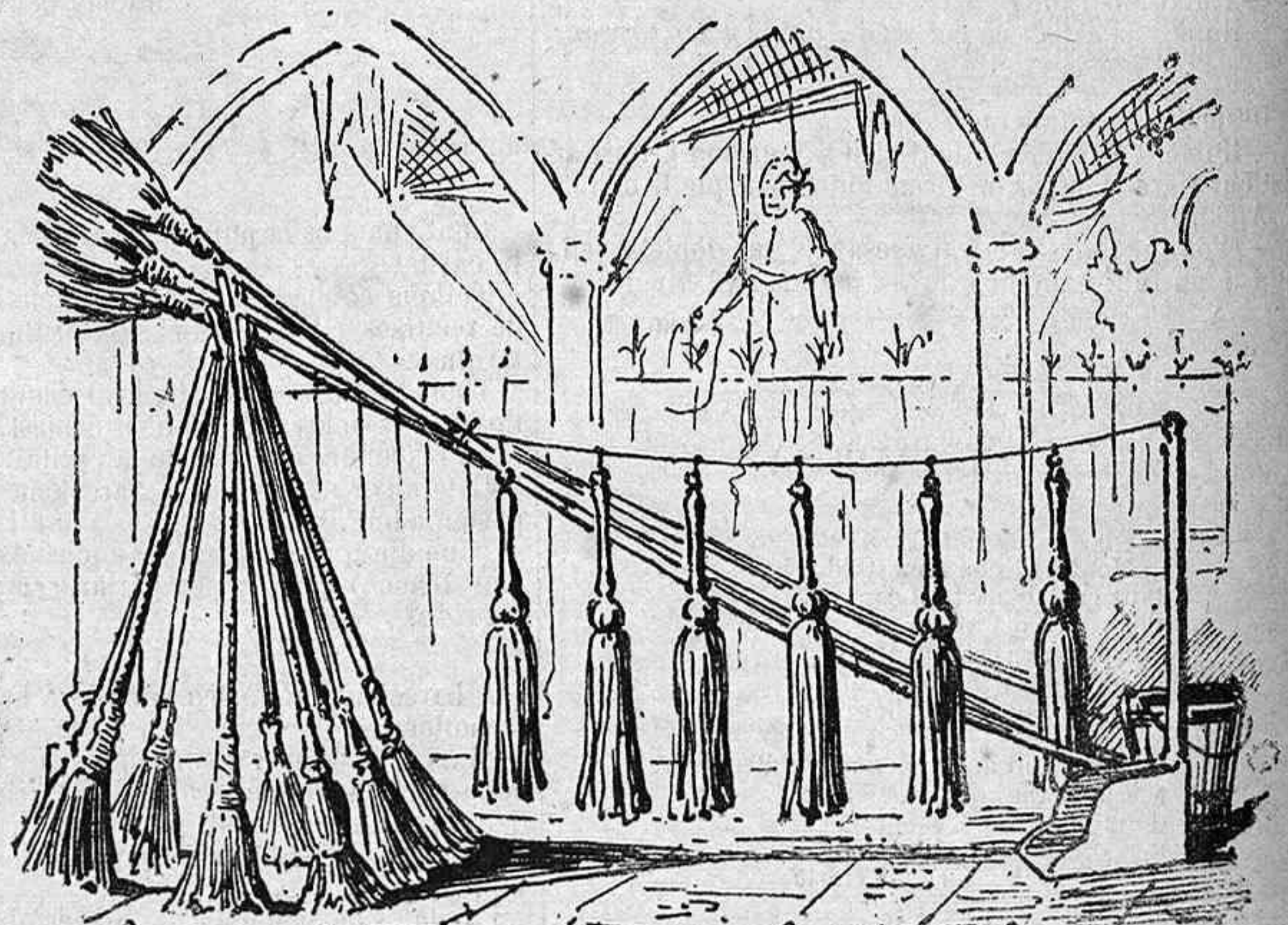
Se ven en la llibreria Espanyola de Lopez, Rambla del Mitj, 20, y en las principals llibrerías y kioscos y en casa 'ls corresponsals de LA CAMPANA.

Barcelona, Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro 21 y 23

COSAS DEL DIA.

De un quant temps ensá lo *Brusi* plé de zelos, s' espavila, y 's fá cronista del bisbe per veure si aquest l' estima, y desbanca á n' en Llauder y se 'l fica á ell á la mitra.

¡Oh canones de la Séu la Catedral—no 'us creméu—tenin tant bruta y deixada, que avants de fer la fatxada, será millor qu' escombréu.